

още по-силно. Единъ день, като вървѣлъ по улицата, видѣлъ въ една книжарница книгата „Старитѣ и днешнитѣ българи“, написана отъ карпатския украинецъ (малорусъ) Юрий Венелинъ. Той купилъ тая книга и я прочелъ. Предъ очитѣ му и въ душата му станало ясно. Наистина, думитѣ на непознатия били прави. Василий Априловъ билъ габровецъ българинъ, но въ Москва билъ заблуденъ и погърченъ отъ гръцкитѣ учители и търговци!

Щомъ Априловъ се пробудилъ и разбралъ българския си родъ въ Габрово, той веднага се сближилъ съ Н. Палаузовъ и решилъ да помага за пробуждането на всички заблудени като него българи, за да се просвѣтятъ и разбератъ, че и българскиятъ народъ е билъ на времето силенъ, образованъ, храбъръ и прочутъ по цѣлата земя. Априловъ и Палаузовъ вече станали нераздѣлни приятели. Презъ 1832 г. тѣ направили и подписали договоръ, щото двамата на свои срѣдства да отворятъ въ родното имъ мѣсто, Габрово, първо общогражданско училище. Най-първо тѣ построили здание.

И наистина, на 2-й февруарий 1835 г. било отворено въ Габрово първото общонародно училище за наука на българскитѣ деца по родния имъ български езикъ. За учител на това първо училище билъ, както ще видимъ, повиканъ *Неофитъ Рилски*.

Тази година презъ есента въ Габрово ще се издигне паметникъ на Априлова и ще се празнуватъ 100 години отъ отварянето на училището.

И тъй, пъргавиятъ, способниятъ Василий Априловъ вече стѣпва, като чинителъ не за чужда просвѣта, а за просвѣтата на своя български народъ. Той знаелъ по руски да чете и да пише, та му било лесно да се научи да чете и пише по бъл-